

НЕФТ ВА ГАЗНИ ҚАЙТА ИШЛАШ КОРХОНАЛАРИДА ИШЧИЛАР КАСБИЙ КАСАЛЛИКЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ

Болтаева Г.Р.

*Бухоро Давлат тиббиёт институтом. Гигиена кафедрани
ассистент.*

Нефт ва газни қайта ишлаш саноати иқтисодиётнинг муҳим тармоғи бўлиши билан бирга, технологик жараёнларнинг мураккаблиги ва турли хил зарарли омиллар мавжудлиги билан характерланади. Бу корхоналарда ходимлар саломатлигини сақлаш ва касбий касалликларнинг олдини олишда меҳнат гигиенасини тўғри ташкил этиш ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

Нефт заводларидаги асосий зарарли омиллар:

Кимёвий омиллар: Хом нефт таркибидаги углеводородлар, сероводород, углерод оксиди, шунингдек, қайта ишлашда ишлатиладиган реагентлар ва катализаторлар буғлари.

Физик омиллар: Ускуналарнинг ишлаши натижасида юзага келадиган юқори даражадаги шовқин ва вибрация.

Микроиқлим: Очiq ҳаводаги қурилмаларда иссиқ ва совуқ ҳаво ҳароратининг ўзгарувчанлиги, иссиқлик нурланиши.

Психофизиологик омиллар: Юқори масъулиятли иш, кечаси навбатчилик асосида ишлаш ва меҳнат интенсивлиги.

Меҳнат гигиенасини яхшилаш бўйича тадбирлар:

Технологик чоралар: Ишлаб чиқариш жараёнларини герметизация қилиш (зичлаш), жараёнларни масофадан бошқариш ва автоматлаштириш.

Санитария-техник чоралар: Иш жойларида кучли маҳаллий ва умумий шамоллатиш тизимларини ўрнатиш, шовқинни камайтирувчи изоляция материалларидан фойдаланиш.

Шахсий ҳимоя воситалари (ШХВ): Замонавий газ ниқоблари (противогаз), махсус кийим-бош ва терини ҳимоя қилувчи воситалар билан

таъминлаш.

Тиббий профилактика: Ишчиларни ишга киришдан олдин ва даврий равишда тиббий кўрикдан ўтказиш, уларга даволаш-профилактик озуқалар бериш.

Хулоса:

Нефт заводларида меҳнат гигиенаси талабларига қатъий риоя қилиш нафақат ходимларнинг саломатлигини муҳофаза қилади, балки меҳнат унумдорлигини оширишга ва ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олишга хизмат қилади.

Қўшимча манбалар учун:

Меҳнат гигиенасининг умумий қоидалари ва вазифалари ҳақида батафсил маълумотни Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти (ТИАМЕ) тақдимотларида ёки [Тошкент тиббиёт академиясининг \(ТМА\) ўқув-услубий мажмуаларида кўриб чиқишингиз мумкин.](#)